

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.

hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.

első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Vidéki színészet.

Pécs, 1900. július 10.

Egyike a legtöbbször hangoztatott igazságoknak, hogy a magyar színészet nemcsak kulturális tényező, de fontos nemzeti feladatot is teljesít, mert egyik legjobban bevált eszköze a hazai nyelv megkedveltetésének és terjesztésének. Magyarország régi iparos városai még a század első felében is csaknem tisztán német ajku lakossággal voltak tele s ma már ezek a városok legerősebb védőbástyái a magyarságnak. Az ifju nemzedéknél az iskola, a felüött lakosság körében a magyar színház igényelhetik ezért a palmát első sorban.

Fel is ismerték a városok a magyar színészet fontosságát és tőlük telhetőleg, sőt nem ritkán anyagi erejüket ki is merítő módon gondoskodtak róla, hogy a magyar Múzsának falaik között diszes állandó otthonokat teremtsenek és Thália papjainak biztos megélhetést nyujtsanak.

Hát a magyar állam, a magyar kormány, mely annyiszor hangoztatta, hogy elsőrendű feladatának tekinti a magyar nemzeti állam konszolidálását, mit tett a magyar színészetért, ezért a hatalmas munkatársért abban a nagy nemzeti munkában?

Adott évenként 200.000 frtot meghaladó állami javadalmazást a budapesti

m. kir. operaháznak, a melybe kötéllel kell fogni a publikumot s a mely a magyar művészi erőket a külföldre üldözve, a külföldi „uraságoktól levetett“ énekeseket és énekesnőket hizlal a magyar pénzen. Ad 50.000 frton fölül levő szubvenciót a budapesti nemzeti színháznak, mely a magánvállalkozásból keletkezett fővárosi színházak versenye mellett már rég leszállott arról a magas művészi színvonalról, a melyen azelőtt valódi mintaiskolája volt a művészi ambiciónak. Segélyezi 20.000 frttal a kolozsvári nemzeti színházat, az ország összes többi színészetének pedig jutott 26.000 frtnyi koldusalamizsnát.

A költségvetés országgyűlési tárgyalásánál évről-évre felhangzik e miatt a panasz s a kormány évről-évre üres ígérettel nyugtatja meg a békétlenkedőket. Majd rendezik a vidéki színészet ügyét s fölemelik azt a nevelésesen silány dotációt. Ez azonban eddig csak ígéret maradt, mert a kérdés még mindig a tanulmányozás stádiumában van; azt pedig tudjuk, hogy mennyi ideig képes a mi kormányunk tanulmányozni egy kérdést, a melyet megoldani nem akar.

Az előbbi belügyminiszter, mikor már nagyon szorongatták, hogy tegyen már valamit ebben az ügyben, kinevezett egy országos színészeti felügyelőt, akinek az állás jó sinecura volt mind halálig, de

a vidéki színészet ügyében egy tollvonást sem tett és a kormány évekig tűrte ezt a képtelen állapotot, míg most végre állítólag ismét kinevezett egy országos felügyelőt a nemzeti színház volt igazgatójának személyében, aki majd ott folytatja a semmivét, ahol az elődje elhagyta. Igérték aztán egyes nagyobb vidéki városok színészetének 3000 frtos szubvenciókat is, de megkövetelték tőlük, hogy ennek fejében operaszemélyzetet is tartsanak, a melyből a m. kir. opera a java erőket fölszivhassa magába. Hát valóban, nagyon szerény ez a mi m. kir. kormányunk; nem kíván egyebet, mint hogy az a vidéki direktor annak a 3000 frtos szubvenciónak a megszolgálására opera személyzetet tartson, mikor a m. kir. operaház csak egy-egy darabnak a kiállítására 20—30 ezer forintokat költ.

Legujabban pedig ismét egy nagyobb áldozatra szánta rá magát a kormány a színészet érdekében: épített a kolozsváriaknak új színházat s addig is, míg ez megtörténhetik, 20000 korona költséggel restauráltatja a régi színházat. Nos hát ez nagyon helyes intézkedés, de hol marad a többi vidéki színház hathatós segélyezése? Miért költ a kormány százazreket a fővárosi színházakra, amelyeket a fővárosi közönsége és a fővárosban megforduló egész magyar közönség is fényesen fön tud tar-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Közvélemény.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Irtá: Bartha Mariska.

Tisztelt hölgyeim és uraim! Önök bizonyára hallottak valamit azon természeti jelenségről, melyet köznyelven közvéleménynek hívnak.

Tárcámat különben azért kezdem ily kémlődő és tiszteletteljes hangon, ne hogy az előbb említett természeti jelenség ellen fordulván, sajnálattal kelljen tapasztalnom, hogy megsértettem valakit tudtom és akaratom nélkül.

Mert a közvélemény — a mint volt szerencsém vele találkozni — amolyan kétlábu, tollatlan állat, a mely, vagy akarom mondani, a ki egy napon titkolódzva bár, de megjelenik előttem s vállvonogatva adja tudtomra, hogy ő a kaszinók, zsúrok, társas összejövetelek stb. hiv vendége lévén, rólam sokat és kellemetlent mondhatna, ha diszkrécióna nem tiltaná.

Szégyennel kell bevallanom, hogy ilyenkor hajlandó volnék pirulni, ha tudnám a tényállást.

Közvélemény ur azonban — kit akár hölgynek is nevezhetnék — igen ravasz ember lévén, annyit mégis kegyesen megsug,

hogy valamelyik tárcám hőseinek egynémely helyzetét X. ur magára értette.

Igy pl. ha elég gyarlóság volt tőlem öt prózai Kampós névvel megajándékozni, nem csak azok sértődtek meg, kik véletlenül kampós orruak, hanem mindazok is, kik kampós botok tulajdonosai. Továbbá X. és Y. urak ép úgy bálrendezők, mint tárcám hősei s ép úgy esznek, isznak, sétálnak, hisznek és csalódnak, mint ők; tehát nem csoda, ha gyanus a dolog.

Én természetesen reszketek a fájdalomtól e fölfedezés alatt és mint egyik regényben Orsolya grófnőről olvastam: minden percben hétszer veszek erőt az elájulásom, míg mentésemre szavakat találok. De mivel nem találok, nem lévén tisztában a vád nagyságával, Közvélemény ur zavartalanul folytatja:

— Továbbá Kató, Szerén kisasszonyok és férjezett Y-né, valamint özvegy X.-né is neheztelnek a rosszakaratu szereposztásért, mert ők tárcáim hölgyeivel egyáltalán nem értenek egyet s az általuk elkövetett dolgokat ők távolról sem cselekedték meg.

Mindezek előadása után pedig Közvélemény ur a szegyet nem a saját, de az én fejemen találta, mire én lesujtva éreztem magamat.

— Megcáfolhatatlan igazság az, szóltam még mindig elfogódva — hogy X. és Y. urak, továbbá Kató és Szerén kisasszonyok, ugy szintén özvegy és nem özvegy hölgyek nem cselekedték meg mindazt előzőleg, mit hőseim

megcselekedtek. De elítélnék, mint egy gonosztevőt és én szenvedek, mint egy martir.

De, hogy nagyobb hatást érjek el, így szóltam hozzá nagylelkűségem tudatában: Én mindent megbocsátok! — S három ujjamat homlokomra téve, megkönnyebbülten sóhajtottam föl, mint az „Összetört ábrándkép“ című regény nem csekély érdekességgel megírt huszadik fejezetének, tizedik kikezdésében sóhajtott föl a szőke Angelina.

A szőke Angelina ugyan megnehezelt volna a közvélemény ezen igazságtalansága miatt, de én örömmel jelentem ki, hogy nem sértődtem meg; sőt Közvélemény urat ebédre marasztaltam, azon kikötéssel, hogy ebéd után jelenlétében és ellenőrzése mellett fogom megírni az első közvéleményképes tárcámat.

Én filantrop vagyok, adtam tudtára az irás kezdetén. Bűnöm csak az, hogy alakjaimat nem a holdból vettem, mivel ott csak egyet ismerek, t. i. a hegedülő szent-Dávidot. De ezzel félttem tollharcba keveredni — lévén ő is nagy poéta. A Mars lakóit illetőleg pedig, elég figyelmetlenül, mindent elírt előlem Flammarion.

— Tehát tárcá legyen — szóltam Közvélemény urhoz fordulva — telve filozófiával és életigazsággal.

— Ez nem kelendő — felelt ő és a kezével is intett — szerelmeset írának talán!?

— Tehát szerelmes tárcá lesz. Oda pedig első sorban is egy hölgy és egy ur kell. Vagy mondjuk úgy, hogy egy ur és egy hölgy,

tani, ha megfelelnek a hozzájuk fűzött igényeknek és mért hullat csak kegyelem-morzskákat az egész ország vidéki színészténeke, a mely nagy nemzeti feladatának manapság már csak úgy tud megfelelni, ha magas színvonalon álló művészetet produkál, mert csak ez gyakorol vonzóerőt a publikumra, a mely ma már nem megy pusztán hazafiságból silány produkciókat nézni. Hogy pedig jó művészi erők szerződtetése rengeteg pénzbe kerül, azt beláthatja mindenki, főleg ha meggondoljuk, hogy a folyton szaporodó fővárosi színházak folyton vonják el a java erőket a vidéktől, a hol csak óriási költség árán tarthatók vissza.

Nem reklamálhatjuk tehát elég hangosan az állam gondoskodását ama vidékek számára is, a mely szintén része a nemzetnek, habár nincsen is u. n. nemzeti színháza. A mely kivált a nagy városokban óriási szolgáltatásokat tesz a kultúra ügyének és vergődve küzd a színészet mindinkább fokozódó költségeivel. Ezek a nagy magyar városok sorban foglalkoznak a színészet állandósításával, mert csak így biztosíthatnak maguknak megfelelő művészi erőket, de a színészet állandósításával járó újabb és nagymérvű áldozatokat már nem bírják a vidéki központok és számítanak, számítaniok kell ebben az állam nagyobb erejére, melyet nem igazságos és nem megengedett dolog kizárólag az ugynevezett nemzeti színházakra fordítani, mert a fővároson és az erdélyi fővároson kívül is van Magyarország, adófizető és jogos kulturigényű Magyarország.

Ezekre a kérdésekre a vidék, a verejtekés adót szolgáltató vidék nemcsak az állítólag kinevezett színészeti felügyelő választását várja, hanem várja és követeli a kormánytól tetteiben megnyilatkozó feleletét is. És ha gyorsan, kielégítő módon nem jön meg ez a felelet, a magyar vá-

rosok országgyűlési képviselői kötelességet mulasztanak, ha erélyesen felelősségre nem vonják a kormányt, mert az ígértebből már elég volt, ideje már, hogy be is váltsák azokat.

Öngyilkosság az utcán.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. július 10.

Ma a korai hajnali órákban, a még reggeli szürkületbe burkolt, néptelen utcán egy öreg, hatvankét éves ember emelt önmaga ellen fegyvert, hogy megmeneküljön egy veszélyes, hosszu tartó betegségtől, mely az orvosok véleménye szerint egy hónap múlva ugyanis sirba vitte volna.

A régi Pécs előtt, már szinte tipikus alakká vált az öreg *Klobucsár Mihály*, ki már több mint negyven év óta Pécs város lakója.

Mint fiatal ember kucséber kosarával a vállán jött a városba s szerény, tréfás, jókedvű modoránál fogva csakhamar kedvelt alak lett a pécsi korcsmák törzsvendégei előtt, kik már nem is haragudtak, ha pénzüket *Klobucsár Miska* zsebébe vándorolt, mert *Miska* valami szeretetreméltó tréfával csakhamar elűtötte a dolgot.

Rövid ideig volt csak kucséber nálunk *Klobucsár Mihály*, ki csakhamar megszédte magát és a Király-utcán egy kis „déli gyümölcs” kereskedést nyitott, melyet aztán néhány év fáradságos és szorgalmas munkája jutalmaként fűszerüzletté bővített ki.

Igy lett az egyszerű vándor kucséberből, Pécs állandó adózó polgára, ki itt meg is nősült s családjával boldogan élt s megelégedetten évek hosszú során át, míg végre az utóbbi években szív-értágulást kapott.

Napról-napra busabbá, lehangoltabbá tette az egykor vidám embert betegségének előrehaladása s anyagi helyzetének rosszra fordulta, míg végre ma a hajnali órákban már rég elhatározott tervét, tudniillik azt, hogy megvált az élettől, végre is hajtotta. Terve azonban nem sikerült egészen, mert dacára annak, hogy két revolvergolyót röpített a fejébe, nem halt meg azonnal.

Az öngyilkosság érdekes részleteit az alábbiakban közli tudósítónk:

— Eh, így sosem érünk véget — szoltam — hanem amit most mondok, az szent és sérthetetlen; tehát *Kriksz-kraksz Timótheus* — ur volt, foglalkozására nézve pedig epedő és boldogtalan szerelmes.

— Éle még ennek is van, de hát folytassuk.

— Szerette pedig lángolon, szive vulkánikus kitörésével, a szőke, halvány *Articsóka Filomélát*.

— Pardon! de az *Articsóka* kifejezés talán még sem lesz kellemes a hölgyek előtt.

— Tovább már igazán nem hallgathatom, érte! Hát azért is szerette *Articsóka* papa minden fenyegetése dacára a kék szemű *Filomélát*.

— Ah . . . ah, a papája ellenére?

— Igen, ellenére. És *Articsóka Filoméla* úrhölgy viszonzta is a vonzalmat. — Ne törődjék, kérem, vele, szeretem az ilyen lázadásokat! — Ó ártatlan leánylét volt, még hitt a fodorított hajú reménybeli *Armandok*ban, sőt nem egy sóhajt pazarolt rájuk, így vétkezvén a „Pesti művelt társalgó” és a papa tilalma ellen.

— Talán a mama ellen!

— Eh, hallgasson, hisz nem volt májaja!

— Nem volt? annál inkább vigyázni kell, ne hogy kompromittáljuk őt.

— Ki kompromittálja? hisz még elveheti *Timótheus* ur!

— De a papa tudta nélkül?

— Hisz még beleegyezhetik a papa!

— ebből szép jelenetet domboríthatunk.

Klobucsár Mihály fűszerkereskedő felesége és öt gyermekéből álló családjával a Király-utca 44. számú házában lakott, honnan az éjjel mar éjjeli két óraker távozott el.

Félhárom lehetett, midőn *Klobucsárné* véletlenül felebredt s legnagyobb rémületére üresen találta ferje ágyát.

Azonnal felköltötte gyermekeit s rosszat sejtve, atyjuk keresésére küldte őket.

Miután a mai napon szándékozott *Klobucsár Mihály* betegsége miatt a kórházba menni, az egyik fia a kórházba szaladt, de itt mit sem tudtak atyjáról.

A másik a Malom utcán át a budai külvárosi temető felé szándékozott menni, midőn a Malom-utca közepe táján szembe jött édes atyja, ki jobb tenyerével fogta be vérző homlokát.

A fiu természetesen megrémült e látványtól s ijedve kérdezte atyját, hogy mi történt, mire az öreg mosolyozva válaszolta:

— Semmi fiam. A Biza-téren belém kötött egy részeg ember, aztán fejbevert a botjával.

Egy darabig aztán együtt haladt az apa és fiu, de a Malom- és Nepomuk-utca sarkán szédülni kezdett *Klobucsár Mihály*, úgy, hogy kénytelen volt egy sarokkőre ledőlni, míg fia kocsit hozott s aztán kocsin bezártatták a közkórházba.

Midőn a kórházban, kint vetkőztetni kezdték az öreg fűszerest, az egyik ápoló valami kemény, acélos tárgyat érezve a kabatzsebben, kivette s általános meglepetést kelteve, egy hatalmas, tizenkéthüvelykes, katonai szolgálati revolvert húzott ki a zsebből, mely revolvernek korongjából két golyó hiányzott.

Az orvosok nyomban ez iránt vizsgálták meg *Klobucsár Mihály* fejébét s konstataáltak, hogy az öreg ember a hatalmas kaliberű forgópisztolyból két golyót lött a homlokába s hogy mindkét golyó befuródott a homlokcsontjába.

Mikor *Klobucsár Mihály* a körülötte állók rémült s meglepett arcát látta, fájdalmas mosolyra torzította el arcát.

— Ne gyanúsítsanak senkit — mondta egykedvűen, németül — én magam lötem azt a két golyót a fejembe.

Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget, honnan a közkórházba *Trixler Aladár* ügyeletes rendőrbiztos ment ki, kinek *Klobucsár János* világosan s részletesen el-

— De a papát erőszakkal birni rá: kegyetlenség.

— Kérem! hisz még szó sem volt erőszakról; majd a szívére hallgat.

— Van is szive *Articsóka* papának . . . ?

— Még ön mondja, hogy nincs szive? tehát igenis, bár nehezen, de később beleegyeznek a frigybe.

Itt azonban fölháborodva kérde a közvélemény:

Hát *Timótheus* ur szülei hozzá sem szólhatnak a dologhoz?

— Ők örömmel veszik tudomásul a dolgot.

— Talán gazdag a lány?

— Nem! itt ideális házasságról van szó, jegyezze meg.

— Ugy *Timótheus* ur szülei nem fognak beleegyezni . . .

— Ki kell jelentenem, hogy ön végkép kihoz a sodromról. Hát gazdag a leány és a szülők beleegyeznek.

— Igen ám, *Timótheus* szülei, de az esetben *Articsóka* papa mozgat meg mindent, hogy a két szív egymásé ne legyen.

— Most már igazán nem hallgathatom el — szoltam fölháborodva — hogy a világ legösszeférhetetlenebb teremtését most ismerem meg. Sőt sajnálatomat fejezem ki afőltt, hogy nagyrebecsült szüre nincs jelen. Ha rosszat nem akar, szerencsétlenül távollétével. Majd én elintézem a szegény szerelmesek sorsát, hisz nem hagyhatom, hogy most ismét a

nehogy az urak megnehezteljenek, mivel a hölgy előbb lett említve.

Tehát bocsánat hölgyeim, most előbb az urról irok: őt *Tapasztó Tamásnak* hívták!

Most ismét a közvélemény felé fordulva kérdem: van-e kifogása?

— Igen, mert a harmadik faluban lakó kántor sógora elég szerencsétlen *Tamás* névvel birni.

— Oh, bocsánat uram! még műkedvelésből sem vagyok sértegető, valami mást írunk tehát. Legyen *Hárfa Benő*.

— Pardon! de az a . . . i ügyvédet dr. *Hámfának* hívják s magára ismerhet benne.

— Jaj! ez már baj volna, valami forgalmon kívüli nevet keresnénk talán *Kriksz-kraksz Timótheusz*.

— Ez még nem elég ismeretlen, mert a szomszéd faluban egy embert *Zebedeusz*nak hívnak.

— Ej, barátom, őt megkérlelhetjük még e miatt, ha esetleg stb., csak maradjunk ennél és beszélhetnénk az állásáról.

— Nem tanácsos állásokat és hivatalokat emlegetni.

— Mondjunk hát valami szokatlant, pl. *Kriksz-kraksz Timótheus* ur zártkörű poéta volt.

— Ah, a zártkörűt tessék kihagyni, mert megneheztel *D. ur*, kit az államfogház vendégéül tisztelt.

— Hát csak egyszerűen poéta volt.

— A „poétát” is kihagyhatnánk, mert a poéták gunynak veszik, hogy egyet közülök *Kriksz-kraksz Timótheus*nak hívták.

mondotta, hogy két órákor éjjel távozott el hazulról, kiment a Buzatérre s itt félhárom óra tájban követte el az öngyilkossági kísérletet, melynek okául hosszas és veszélyes betegségét, valamint zilált anyagi helyzetét mondta. Klobucsár Mihály — ugyanis — az utóbbi időben teljesen elszegényedett s családjával együtt már a tönk szélén állott.

Az elhunyt haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

„Alulírottak mélyen lesújtva tudatják, a legjobb férj, atya, nagyatya, ipa, illetve rokonnak **Klobucsár Mihály** t. hó 10-én d. e. 8. órákor, életének 62-ik és boldog házasságának 34-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült teteme július hó 11-én d. u. 5 órákor fog a kórház halottas házában a róm. kath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni s onnét a Judaikülvárosi közsirkertben örök nyugalomra helyezni. Pécsen, 1900. július hó 19-én. Áldás és béke legyen hamvai fölött! Özv. Klobucsár Mihályné szül. Kallós Katalin, neje. Klobucsár Mária, férj. Haasz Mihályné, Klobucsár József, Klobucsár Janka férj. Maurovics Mátyásné. Klobucsár Mátyás, Klobucsár Mihály, Klobucsár Katalin gyermekei. Haasz Mihály, Maurovics Mátyás, vejei. Haasz Mariska, Haasz Izabella, Haasz Etelka, Maurovics Janka és Emma, unokái.“

Hirek.

Pécs, 1900. július 10.

Kapuzárás után.

A szülők és az ifjuság kedélyelete már rendez mederben foly. A tanév alatti aggodalom a szülőknél és az izgatott munkásság, a tanulás, a gondolkodás és következtetés lelket fárasztó foglalkozása a tanulóknál megszűnt egy időre. A szülők, ha volt okuk gyermekeik tanulási eredménye fölött kusúlni, eddig bele nyugodtak a változhatárba, talán még számot is vetettek önmagukkal, hogy vajjon gyermekük leendő életpályájára való ezen előmunkálatának sikertelenségét nem-e ők segítették elő a szülői szeretet elfogultságával, melylyel nagyon sok szülő akkor vétkezik, midőn arra nem is gondol. Hogy csak egy példát említsek a sok közül, hány szülő mondja gyermeke

közvélemény gátolja meg a szívbéli vonzalomtól kötendő házasságot.

A közvélemény távozásával, nagy töprengéshez fogtam: már látom, hogy egymáséi nem lehetnek. De a nagy igazságtalanság; inkább a halálba, mint egyedül élni.

— Tehát szerették egymást.

— Itt jó volna valami fordulatot adni a dolognak, pl. Timótheus ur a papa ellen tettelegességre vetemedik, sőt fegyvert fog.

— Eh, ezt még sem engedhetem a gyöngeszívűek kedvéért és elvégre sem volt Timótheus ur föl nem fedezett betörő, vagy gyilkos; mint mondtam már, foglalkozására nézve szerelmes volt. Tehát mondjuk inkább, hogy szökésre gondoltak.

Timótheus ur esőköpenyt és sárcipót húzott. Vagy így talán szebb: Deli természetét zsinóros dolmány fedte s lábai formás csizmában szorongtak, míg szíve hatalmasan vert Filoméla felé.

Itt azonban sajnálattal kell megemlékeznem Filoméla feledékenységéről, ki a boldogok álmát aludta, megelégedve ígérteiről.

Jónak pedig azért láttam így, mert ha meg nem feledkezik és sálba temetkezve lefátyolozva omlik ifja keblére, hogy vele szökjön, ezt a közvélemény nagy blamázsna tartaná és a fiatal lány jövője odavan.

De vigasztalásul mondom, hogy azért elalvás előtt épp úgy szenvedett, mint a szőke Angelina az „Összetört ábrándképben“, mikor rájön, hogy Fridolin báró neki örökre elérhetetlen.

jelenlétében egy-egy gyenge órájában: „Szép a jeles eredmény, de azért anélkül is meg lehet élni. Vagy: „ne busulj fiam, mert X. Y. mindig jeles tanulók voltak és mégis csak szegény hivatalnok vált belőlük, N. N. pedig alig uszott át egy-egy osztályon és mégis mily jómódu ügyvéd stb. vált belőle!“

A jó Isten a megmondhatója annak, hogy akaratlanul és öntudatlanul hány szülő bénítja ilyerekkel és ezekhez hasonlókkal gyermeke akaraterejét és tehetségét; hány fojtja el meggondolatlanul a nemes ambíciót és idealizmust a gyermek lelkében!

És midőn gyermeke szorgalomban landad és évről évre gyengébb bizonyítvánnyal lepi meg kellemetlenül szüleit, ezek türelmetlenül és izgatottan fakadnak ki a tanárok és az iskola szelleme, a tanterv, tanrendszer és egyéb a dologban ártatlan faktorok ellen, ujakkal halmazva nevelői botlásukat, melyekkel akaratlanul előidézik azon silány tanulási eredményt, melylyel gyermekük a tanév végén bosszantja és mely miatt jövője fölött aggodalmuk gyarapszik.

Még jó, ha a szülők nemcsak a hanyagul tanuló gyermekeket, hanem önmagukat is kérdőre vonják ezen fatalitásnál; mert ezen esetben megtörténhetik, hogy ebbeli szülői kötelességüknek tudatára ébredve, helyes irányba terelik nevelői betolyásukat és nem rontanak többet, mint a mennyit már könnyelműen rontottak.

De gyakori az ellenkező eset, midőn a szülők nevelői befolyásukról egészen megfeledkezve, mintha bizony egyéb dolguk e tekintetben nem volna, a tanárokat okozzák és nem egy esetben tanuló gyermekükben megingatják a tanárk iránti tiszteletet, szeretetet és bizalmat, midőn úgy vélt gyengéjüket tapintatlan módon szelöltetik és a kákan is csomót keresve, a hibát nagyítják.

Ennél nagyobb botlást a szülők gyermekük nevelésében alig követhetnek el. Mert minden nevelés a tekintélyen, a tekintély pedig a tiszteleten és szereteten alapszik. A ki tehát elég meggondolatlanul a világ előtt gyermeke gyengeségét, vagy hanyagságát az iskola rendszer hiányával, vagy a tanárok foglalkozásaival és gyengeségeivel akarja takarni: az gyermeke jövőjén nemcsak nem lendít, hanem határozottan annak szerencsétlenségére vadász.

De persze erről mit se tud Timótheus ur és miután sétál egész éjfél tájig szíve sötétén égő fájdalommal, a reménység egy sugara nélkül mert az ideál ablaka nem világít — borzasztó elhatározás érlelődik meg benne.

Most vagy fölakasztja magát a Filoméla ablaka alatt lévő fára, vagy mérget vesz be.

De mégis ez iszonyúság volna tőlem. Nem tehetem, hadd éljen! Inkább bujdosson el világgá, csak hadd éljen. Inkább gyanusítsa hűtlenséggel a szép, szende Articsóka Filomélát, akinek szíve megrepedhet utána. — De ettől is mentsen az Isten, hogy hagyhatnám pusztulni szegény Filomélát! Ót áldozatul hagynom nem lehet, mért szaporitanám az összetört gyöngye leány-szíveket és irtózom a Közvéleménytől is, mely nekem jön, elátkoz és összetör, feledve, hogy az enyém is érzékeny és törekeny szív. A szenvedőkért már is úgy fáj, hogy elviselni nem tudom. Hagyjatok elfutni kérlek és végezzétek be helyettem az én szomorú novellámat, mert nincs erőm kegyetlennek lenni.

Hisz olyan dicstelen, szomorú pálya az enyém, hogy mindig csak több bánatot és tövist terem, még sejtetni sem engedte, hogy öröm is van a világon. Mért huznám hát a jármot?!

És szólék lemondással: Még ma fölötöm magamat és a mint mondtam, meg is cselekvém.

Bármit mondjon akárki gyermeke védelmére, bensejében, lelkiismeretével tisztában van az iránt, hogy a silány eredmény még silányabb munka következménye.

Arról is tisztában lehet minden laikus, hogy a tanárok dicsősége nem a sok szekundákban és elégségekben csucsosodik ki, hanem a jó és jeles eredményen épül; tehát egy sem talál örömet a rossz kalkulus osztogatásában, legalább saját érdeke nem szól emellett.

Minél inkább fejlesztjük és fokozzuk a tiszteletet és szeretetet gyermekeinkben tanáraik iránt, annál nagyobb buzgósággal igyekeznek ezek magukat arra érdemessé tenni tanárjaiknál és ha a tanár szeretetét megnyerték szorgalmuk és jóviseletük által, a nemes ambíció fog közrehatni oda, hogy azt meg is tartsák.

E fölött jó lesz gondolkozni! És még valamit a kapuzárás után.

Sokan vannak, kik azt állítják, hogy a vakációban mit sem kell a gyermeknek tanulni, vagy szellemüket eröltetni. Sőt vannak tanárok, kik a tanulók szellemi foglalkozását a szünidőben elítélik. Azt mondják: hadd pihenjen! hadd erősödjék testileg, a tanulással ráér a tanév alatt, stb.!

Mint apa és nevelő a tétlenségnek mindig ostromozója voltam és velem nem is tudja elhitetni senki, hogy a szellemi foglalkozás árt a gyermekeknek a vakációban. *Csak mértéket tartsunk.* Ha a gyermeket a reggeli órákban — már csak a munka és rend kedvéért — egy kis tanulás vagy olvasáshoz szorítjuk, nem akadályozzuk testi fejlődésében hanem igenis rend és munkához szoktatva sok rossztól óvjuk meg; mert a tétlenség az ördög párnája. A munkás-ág pedig az élet sója. A nap elég hosszú, jut a mulatozásra, játékra és egyéb nemes szórakozásra még elég idő. A szülők csak ne röstelkedjenek e fölött gondolkozni és gyermeküket kissé foglalkoztatni.

R. S.

Napirend 1900. július 11-én.

Naptár: szerda, július 11. — Róm. kath.: Pius. — Prot.: Pius. — Görög-kel. (június 28.) Cirjék. — Zsidó: Thamusz 14. — Nap két 4 óra 16 perckor; nyugszik 7 óra 52 perckor. — Hold két d. u. 6 óra 35 perckor; nyugszik délután 2 óra 10 perckor.

Időjárás. A központi meteorologiai intézet jelzése szerint: száraz, meleg idő várható.

Kaszinó-estély a Nemzeti Kaszinóban.
Pécsi Polgári Daloskör estélye saját helyiségében.

— **(Baranyavármegye közigazgatási bizottsága)** ma délelőtt kilenc órákor tartotta rendes havi ülését a vármegyeház közgyűlési nagytermében báró *Fejérvári Imre* dr. főispán elnöke alatt. Az ülésen jelenvoltak *Tormay Károly* alispán, *Kossáts Kamill* főjegyző, *Vadnai Jenő* tb. főjegyző, *Ternovszky Alajos*, helyettes pénzügyigazgató, *Országh Lajos*, *Stajevits János*, id. *Jeszenszky Ferenc*, *Kovácsfi Kálmán* főmérnök, *Jagits József*, ifj. *Jeszenszky Ferenc*, *Nagy Jenő* tiszti főügyész, *Jeszenszky Lajos*, árvaszéki elnök, *Mende Lajos* dr. tiszti főorvos, *Simonffy János*, *Salamon József* kir. tanfelügyelő, *Gyenes József* dr. kir. alügyész és a referens aljegyzők. Az ülés a tiszti főügyész, az árvaszéki elnök, a királyi főmérnök, a tiszti főorvos és a királyi ügyész jelentéseit tudomásul vevén, letárgyalta elég nagy érdeklődés mellett a napirendet s tizenegy órára ért véget.

— **(Jelentés a vizről.)** A főmérnöki hivatal a Tettye-forrás vizállásáról ma a következőket jelent: A viztartók tele vannak; a tettyei forrás vízszolgáltató képessége folyó hó 10-én reggel 3480 köbméter.

— (**A pécsi Polgári Kaszinó**) holnap (szerdán) és jövő hó tizennegyedikén társasestélyeket rendez tagjai számára. A zenét *Farkas Sándor* zenekara szolgáltatja. Kezdeté este 8 órakor. Az augusztusi estélyen disztekverseny lesz, nyereményekkel egybekötte.

— (**Sétatéri zene.**) A cs. és kir. 52. sz. gyalogezred zenekara folyó hó 12 én (csütörtökön) d. u. 6 órakor térzenét ad az Erzsébet-királyné sétatérén a következő műsorral: 1. Folies-Bergéres, induló Limkétől; 2. Nabucodonozor opera nyitánya Verditől; 3. Bécsi emlék, keringő Gleisznertől; 4. Egyveleg »Romeo és Julia« operából Counodtól; 5. »The From Utopia Limited«, gavott Sullivantól; 6. Szív és kedély, egyveleg Komrah-tól. 7. Friedlandi induló Pitschmanntól.

— (**Császári és királyi udvari szállító.**) A király a kereskedelmi miniszter előterjesztésére *Hamerli Imre*, pécsi kesztyűgyárosnak a »császári és királyi udvari szállító« címet adományozta.

— (**Adó-ügyek.**) *Ternovszky Alajos*, helyettes pénzügyigazgató, ma bejelentette a megye közigazgatási bizottságának, hogy a megye területén egyenes adókban a múlt hónapban 1094 koronával több adó folyt be, mint a múlt év június havában; azonban az ez évi öt hónapi eredmény 11,959 koronával kedvezőtlenebb, mint a múlt év öt hónapjában elért eredmény. Hadmentességi adóban 190 koronával több folyt be júniusban, mint tavaly, de az összes hátralék mégis 38,188 korona. A *berkesdi* körjegyzőség négy községi előjárása ellen a felelősséget kimondta a közigazgatási bizottság, mivel csak egyenes adókban huszonkilencezer korona e körjegyzőségben az adóhátralék.

— (**Gerjovits megtorlást kér.**) *Gerjovits József*, somberekai körjegyző fegyelmi ügye, kit *Szinkovich Károly* mohácsi főbíró állásától felfüggesztett s ezt a felfüggesztést az alispán helybenhagyta a fegyelmi ügy elintézéséig is. Azonban a belügyminiszter hivatalába visszahelyezte Gerjovitsot a fegyelmi ügy elintézésének tartamára is s ebből kifolyólag most *Gerjovits tett fegyelmi panaszt Tormay Károly alispán és a mohácsi járási főbíró ellen.* A megye közigazgatási bizottsága mai ülésében elhatározta, hogy előbb Gerjovits ügyében bevárja a fegyelmi befejezését s akkor intézkedik az általa panaszolt fegyelmi ügyekben.

— (**Elgázolták a lovak.**) Szakcsón a gereblyén javított a szegény *Gadányi István*, midőn testvérbátyja lovai a felső kertben megbokrosodtak és nyilsebességgel az udvarba rontottak. *Gadányi István*, látva a veszedelmet, a lovak elé állt, de azok még jobban megijedtek a hatalmas gereblyétől, a szegény embert legázolták, s halántékán és szeméin súlyos sebeket okoztak. Bár rögtön orvos vette kezelés alá az eszméletlen embert, de felgyógyulásához kevés a remény. Neje és három gyermeke zokog ágya körül, hisz itt az aratás és munkaidő, a kenyérkereső pedig élet és halál közt fekszik.

— (**Jóváhagyott alapszabályok.**) A »Pécsi polgári daloskör« alapszabályait és *Nagypeterdi olvasóköri* alapszabályait a m. kir. belügyminisztérium a bemutatási záradékkal ellátta,

— (**Községek gyámügyi megvizsgálása.**) A belügyminiszter utasította a

megyei árvaszékeket, hogy gondoskodjanak arról, miszerint a járási főbírák negyedévenként megvizsgálják a községek gyámügyeit. Baranyavármegye közigazgatási bizottsága ezzel szemben azt kérte, hogy e vizsgálatok fél-évenként legyenek teljesíthetők, mert a főbíráknak ugyanis sok a teendőjük. A miniszter erre leirt, hogy e kérelemnek helyet nem adhat s ismét kívánja a negyedévi vizsgálatok szigorú foganatosítását. *Jeszenszky Lajos* árvaszéki elnök, e tárgyban ma, előterjesztést tett a közigazgatási bizottságnak s javasolta, hogy mivel gyámügyi megbízottakra a vizsgálatot bizni nem lehet, a megye közgyűlése irjon fel a miniszterhez gyámügyi szolgabírák rendszerezésére iránt. A tárgyhöz maga a főispán, az alispán, *Simonffy János* és *Jagits József* szóltak hozzá s végül az ülés elfogadta az utóbiaknak azt az indítványát, hogy az előterjesztést tegyék át a megye közgyűléséhez s addig is az alispán behatóan tanulmányozza az ügyet, hogy esetleg miként lehetne megbízottakra átruházni a vizsgálatok tartását, vagy új tisztviselők útján mikép végezhetőek el e vizsgálatok, melyek pontos végzése a vármegye erkölcsi beleletére rendkívüli fontossággal bír.

— (**A felső-mindszenti Önkéntes Tűzoltó-Egylet**) saját pénztára javára augusztus hó 19-én az ugynevezett *Papardóben* saját zenéje közreműködésével erdei mulatságot rendez. Belépti-díj: személyenként 1 korona. Családjegy 2 korona 40 fillér. Kezdeté délután 3 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Kellemetlen esős időben *Ponauert* vendéglősnél lesz megtartva a mulatság.

— (**Névmagyarosítások.**) *Weiss Zsigmond* pécsi illetőségű ugyanittani lakos, valamint *kiskoru Kálmán*, *György* és *Ferenc* fiai vezetéknevének »Polgár«-ra; *kiskoru Csirke Imre* pécsi m. kir. pénzügyőri vigyázó vezetéknevének »Csanádi«-ra; *Frankfurt Ernő* kir. járásbírósi aljegyző, *bajai lakos* vezetéknevének »Fodor«-ra és *Goldstein Adolf* dárdai illetőségű, budapesti lakos, valamint *Lajos*, *Jenő* és *Ilka* *kiskoru* gyermekei vezetéknevének »Gál«-ra kért átváltoztatása, belügyminiszteri rendelettel, megengedett.

— (**Merénylet egy kanonok ellen.**) *Pótay Máttyás* szabó, ki *Poszgay József* kanonok, papnöveldei igazgató ellen merényletet követett el, még mindig a kórházban fekszik. Ma fejében operációt hajtottak végre az orvosok s a merénylő egy hónap múlva felgyógyultan jöhet ki a kórházból. *Poszgay József* kanonok sérülései már teljesen begyógyultak; a kanonok fentjár és igazgatói teendőit is végezi.

— (**Vakmerő betörés.**) *Himeshá-zán Emmert Mihály* ottani lakos házában egy olyan tolvaj járt, ki teljesen budapesti módszer szerint követte el a lopást. A gazda szobájának udvari ablakán levő vasrácsot egy magával hozott reszelővel szétfűrészelte s az így támadt résen bejutva a lakásba a szekrények zárát álkulccsal felnyitotta s azokból körülbelül száz korona értékű ékszert és huszonöt korona készpénzt lopott el. A tolvajt most keresik.

— (**Nagy erdőégés.**) A gróf *Wimpfen Simon* tulajdonát képező udvari erdőben a napokban tűz támadt, mely alkalommal az óriási kiterjedésű cserjés erdőből ezer négy-

szög öl leégett. A tüzet — melynek keletkezési oka eddig még ismeretlen — csak úgy sikerült eloltani, hogy néhány favágó, körülbelül öt méternyire a tűzhelytől, kivágta a cserjéket. A mi tüzet fogott, az el is pusztult. Miután azt gyanítják, hogy a tüzet gyújtogatás okozta, a legszélesebb körű nyomozást indították ez iránt.

— (**A szentlőrinci közvágóhid**) Szentlőrincen 18.1-ben közvágóhidat kellett volna építeni. E helyett azonban megengedték, hogy a magánvágóhidat rendezzék be közvágóhidnak s az 1899-ig így is szerepelt. Ekkor többen a vágóhid meg nem felelő volta miatt panaszkodtak; hanem a község most is azal állt elő, hogy közvágóhidat nem bír építtetni. Az állami kerületi állatorvos szerint a vágóhid nem felel meg rendeltetésének s ő is javasolta a közvágóhid felállítását. A megye közigazgatási bizottsága mai ülésében erre vonatkozólag *Mende Lajos* dr. tiszt. főorvos terjesztett elő alaposan és lelkiismeretes gondossággal megokolt véleményt, mely a vágóhidat megfelelőnek jelenti ki, s csak a rend és tisztaság felett szigorú hatósági felügyeletet kér. A közigazgatási bizottság a főorvos véleménye alapján kimondta, hogy közvágóhid Szentlőrincen nem szükséges, mivel a mai vágóhid kellő felelősséggel mellett a törvényes és gyakorlati feltételeknek mindenben megfelel.

— (**Átkelvezett puszta.**) *Bodorfapuszta* uradalmi ispánja kérelmezte, hogy a postai küldemények szállítását illetőleg a puszta a nagypeterdi postahivataltól átcsatoltassék a dencsházai postahivatalhoz. A közigazgatási bizottság e kérelmet mai üléséből partolólág terjeszti fel a kereskedelmi miniszterhez.

— (**Elmebeteg tanítónő.**) *Hirsch Hermina* okleveles tanítónő, ki már egy ízben mint elmebeteg a fővárosi tébolydában gyógykezelés alatt állott, itt lakott Pécsen, szüleinek alsóbalokányi-utca 15 szám alatti lakásán. A szánalomra méltó fiatal leányon aztán tegnap délután ismét erőt vett elmebaja, úgy hogy ma reggel beszállították a pécsi kórházba.

— (**Két lövés.**) A múlt hó 22-én *Jurisics Imre* pécsi szőlőhegyi lakos *Horváth János* magyarüröghi lakos gyümölcsöskertje mellett haladt el, midőn egyszerre egy lövés dördült el és a töltés épen a feje fölött repült el. *Jurisics* a lövésre hátra nézett s meglátta *Sziás József* magyarüröghi lakost, a ki nek kezében fegyver volt. Ekkor *Jurisics* oda kiáltotta *Sziás*nak, hogy »rossz schützer vagy«, mire annak azt felelte, hogy kap még majd egyet. S — *Jurisics* állítása szerint, — mikor ő már vagy ötszáz lépést tett, ismét eldördült a fegyver, s a lövegek suhogását egész közletről hallotta. Az esetnek különben szemtanuja volt *Laki József*, pécsi szőlőhegyi lakos is, a ki azonban nem kérdezhettek még ki, mivel nem találták otthon. *Sziás József* beismeri, hogy egyet lőtt, de tagadja azt, hogy *Jurisics*nak szánta volna a lövést. Ellenkezőleg azt állítja, hogy az egyik fán levő rigóra lőtt. A fegyver pedig *Horváth János*, magyarüröghi lakosé, a ki azért adta át *Sziás*nak a fegyvert, hogy a régi két töltést lőjje ki belőle, minthogy ő nem tudta akkor kilőni, mert a keze sebes volt. A második lövésről azonban sem *Sziás György*, sem *Horváth János* nem akarnak semmit sem tudni. Egyébiránt az egész ügyre *Laki József* szemtanúnak vallomása, ha majd kikérdezik, fog nagyobb világosságot deríteni.

— **(Meggzúnt járvány.)** Velin községben az ott fellépett kanyaró-járvány megzúnt.

— **(A Rákócy-induló a közöshadseregben.)** A közösknél a Rákócy név még mindig nem tartozik a kedvesen hangzó nevek közé s így ha lehet, ezt a nevet nem is hangoztatják, pedig elég alkalom kínálkozik arra, hogy szó legyen róla. Minden mástól eltekintve, ott van a Rákócy-induló, a melyet nem lehet elsikkasztani. A katonabandák mindenféle játszákat, úgy az ezredek előtt, mint a katona-hangversenyeken. A magyar katonát úgy lelkesíti s úgy viszi ez az induló, mintha régi kuruc lenne, telve emlékekkel és rajongással. És hogy lelkesíti, azt igen jól tudja minden tiszt, a miből természetesen következik, hogy ha lelkesítésre van szükség, úgy huzatják a Rákócy-indulót, mint annak a rendje. Ám, ha huzatják is, ovatosan kikerülik azt, hogy becsületes nevén nevezzék. A Rákócy-indulónak hivatalosan más nevet adtak s a Rákócy-indulót így írják körül: „Variationen über altungarische Weisen von H. Berlioz“. A magyar ember, ha a katona banda hangversenyének műsorán ezt olvassa, nem igen tudja elgondolni, hogy miről van szó s csakis akkor érti meg, mikor a banda játszani kezd s mikor a szíve egyszerre hevesen ver.

— **(Csemete-tolvaj.)** Furcsa história történt a napokban Vasason. Horváth István vasasi bányamunkás felesége mosással volt elfoglalva s a szobában hagyta tizennégy hónapos kis fiát, a ki addig mászkált az asztal körül, míg megkaparintotta az asztalterítőt s jerántotta. Vele együtt leesett az apjának huszonnyolc korona értékű ezüst órája is. A kis csemete rengeteg módon örült a csillogó ezüst-

nek s addig játszott vele, míg kimászott az udvarra, ahol csakhamar közrefogták a szomszédos gyerekek. Elég az hozzá, nem tudni miként történt, de az ezüst óra egyszerre csak elveszett. A károsult bányász jelentést tett az esetről a hatóságnál, azonban nagyon valószínűtlen, hogy az órát ellopta valaki, inkább hihető, hogy a gyermek játék közben vesztette azt el. A csemete óratolvaj ellen persze még nem lehet eljárást indítani.

— **(Kártyázás közben.)** Kinek-kinek más és más a szenvedélye s mikor e passzióját élvezi, más és más érzelmek uralják a különböző egyének lelkületét. Példa gyanánt egy közismert tényre hivatkozunk. Megesik néha napján, hogy a gyarló ember többet iszik a kelleténél, magyarán mondva berüg. Van, a ki ha becsipett, olyan jókedvű lesz, hogy egeret lehet vele fogatni, a másik ilyenkor szomorú, sőt komor, a cigány szomorú nótáit átsirja és ismét egy másik dühös, lármáz, kiabál, üveget tör s cimbalmot zúz. Így nagyon ez a szenvedélyek minden fajával. Horvát Ivónak a kártyázás a szenvedélye s ő úgy van a kártyázással, hogy mikor nyer, akkor felvidul, ellenben ha veszít, elveszti a kedvét is, sőt megdühödik. Legalább ezt bizonyítja az alábbi eset. Horvát Ivó ugyanis a monostori korcsmában leült Zedlák Ferencel kártyázni. Kibicnek Szugfil Ferenc szegődött hozzájuk, a ki azonban Zedlákhoz hozta a szerencsét és pedig olyan sikeresen, hogy ez Horvátnak minden nála levő pénzt elnyerte. A vesztes mérgeskedett s dühe a tetőpontra

hágott akkor, midőn Szugfil habotázva jelentette ki, hogy a kinek ő kibicel, az a másik hajaszálát is elnyeri, az oly bizonyos, mint a kétszerkettő. Erre Horvát az előtte álló sörös palackot Szugfil fejéhez vágta s a szeme felett sértette meg. Ha csak egy fél centiméterrel alább találja, talán a szemét ütötte volna ki. Mikor Horvát meglátta Szugfil véres fejét, nagyon megijedt s kérlelni kezdte megvérézt ellenfelét. Hogy megbocsájt-e neki s nem viszi-e tovább az ügyet, az kérdés.

— **(Elragadták a lovak.)** Véber Ferenc német palkonyai lakós rétyéről kocsin ment haza. Kocsija elé két tüzes csikót fogott. Utközben aztán a csikók valamitől megijedtek s prűszkölve kezdtek száguldani s a gazda minden erőlködése ellenére magukkal ragadták a kocsit. Hiába húzta ember feletti erővel a gyeplőt, a lovakat nem tudta irányítani. Az amugy is lejtős uton aztán a kocsi örületes gyorsasággal gurult lefelé. A gazda veszélyeztetve látta életét, s ezért gyors elhatározással leugrott szerencsésen a kocsiról anélkül, hogy valami baja esett volna. A lovak tovább rohantak a község felé s a falu végi házaknál bekanyarodtak az utról az árok felé, a melybe bele is rohantak s mindkettő meg is nyomorodott.

— **(Rabok költsége.)** Gyenes József dr., kir. alügyész, a megye közigazgatási bizottsága elé ma beterjesztette a kir. ügyészségi fogház félévi kimutatását. A kimutatásból érdekes az, hogy az összes rabtartási költség 4323 korona volt félév alatt, miből az állam-

ismételte mérgesen, mintha valaki kétségbe vonta volna ezt az állítást — az én nagyapám testvére a Kopon megolvasta: háromezer ember.

— Igen, így van — erősítette Carolus.

— Akkor ne feleselj velem! A jó Istent is elsomoríthatja, ha látja, hogy ilyen kancsalszemű ifju így ellenkezik jövődöbeli anyósával. — Hány angol esett el Langs Nell-nél?

— Kilencszáz — felelte gyorsan Carolus.

— És Ingogo-nál?

— Hatszázhusz.

— És a Majubán?

— Ezer.

— Ez összesen kétezeröttszáz ember. A többi pedig bizonyosan Bronkers Spruit-nál pusztult el. — Véreim, ez a fickó itt — és ezzel Johnra mutatott — egyike a brit sereg utolsó embereinek.

A hallgatóság legnagyobb része elismerte a következtetés helyességét, de Carolust valami ujra arra birta, hogy ellentmondjon.

— Még se lesz úgy, Tant, még sok nyomorult angol van itt, a kik Nek-nél és Pretoriában —

— Ez gyalázatos hazugság! — mondta az öreg asszony emelt hangon. Háromezer ember volt az angol hadseregben s most mind halott, egész eddig a szegény rooibaatje-ig! Hogy van bátorságod feleselni az anyósoddal, te kancsal, piszkos majom? Nesze, ez a tied!

És mielőtt a szerencsétlen Carolus észrevehette volna, a kávéskanna egész tartalmával az arcába repült

— Ostoba vagy! — mondta boszusan a leány. Légy férfi Jantjé! Gondolj apádra és anyádra és légy erős!

— Én férfi vagyok — felelte Jantjé és úgy is fogok vele elbánni, mint bátor férfhoz illik, de szellemekkel nem köthetek ki. Szóval, vagy velem jön a kisasszony, vagy én sem megyek!

— Jó! Hát menjünk, Jantjé!

A sátorhoz értek. A hottentotta bement. Percek multak, mikor ismét megjelent.

— Megölted?

— Nem. Álmában mosolygott, mint a gyermek s nem volt erőm belé dölni a kést.

— Gyáva fickó, akkor magam leszek a bírāja — mondta a dühtől fuladozva Jess.

A másik percben már a fekhelye mellett állott a leány, magasra emelve a kést.

Frank Müller felébredt. A rémület elvette szavát, kiáltani akart, de nem jött hang az ajkára. Megjelent előtte a Vaalba fulasztott leány szelleme. Azután feléje sujtott a vas és vége volt mindennek.

HUSZONNYOLCADIK FEJEZET.

Tanta Coetzee segít a bajban.

Miután a búrok Jesst Coetzee Hans lakása előtt szabadon bocsátották, megparancsolták keményen Johnnak, hogy szálljon le és nyergelje le a lovát. Megtette. A lovára békót tett és legelni bocsátotta, azután megér-

kincstárt csak 3797 korona terheli, mivel a többit a rabok fizetik. Már tudniillik azok, kiknek vagyonuk van s a költség így tehát rajtuk behajtható.

— **(Boszúból.)** Özvegy *Dávid* Menyhártné döbröközi lakosnő, a napokban éjnek idején arra ébredt fel, hogy ablakán kopog valaki. Alig nyitotta ki azonban az ablakot, hogy a baj okát megtudja, egy jókora tégladarab repült a fejéhez, mely homlokán súlyos sebet ejtett. Az asszony jelentést tett az esetről a hatóságnál, mely megindította ez ügyben a nyomozást. A nyomozás során kiderült, hogy a tettes *Herke* László falubeli ember volt, ki nem is tagadta tettét, s bevallotta, hogy boszúból dobta a követ *Dávid*né fejéhez, mivel már huzamosabb idő óta haragban van. *Herke* Lászlót súlyos testi sértés miatt feljelentették a bíróságnál.

— **(Garázda fuvaros.)** Tolnai *György*, kónyi lakos fuvarost megbizta az inámi bérgazdaság, hogy kocsiján szállítsa el a pusztára a mezei munkára szerződött munkásokat. Tolnai el is vállalta a munkát, utközben azonban betért egy csárdába, hol berugott. Berugott állapotban ért ki Kónyi községbe, hol aztán garázdálkodni kezdett. Először is nem akarta a szerződött munkásokat felengedni a kocsijára addig, míg fejéért husz fillért nem fizetnek neki. Aztán mikor a munkások szállítására hatóságilag kényszerítve lett, akkor meg nem várta be, míg a munkások mindannyian felszállnak, hanem a lovak közé csapott, úgy hogy egye-

seknek menet közben kellett felkapaszkodni. Így történt aztán, hogy *Schmied* Mari munkásnő, ki éppen akkor lépett a kerék küllőre, midőn Tolnai elindította a kocsit, oly súlyos sérüléseket és zuzódásokat szenvedett a bal lábán, hogy négy hétig kénytelen lesz az ágyat nyomni. A garázda kocsist feljelentették a bíróságnál.

— **(Cserepek az utcán.)** Ma reggel a Petrezselyem-utca 8. számú ház előtt egy tiz-tizenkétéves fiucska vitt egy kosárban a fején tányérokat, csészéket s több e fajta dolgot. A nevezett helyen aztán szembe jött vele valami élhetetlen suszterinas s — talán nem is rosszakaratból — mindenesetre éretlen tréfából, meglökte a kosaratvivő fiút, a kinek fejéről lebillent a kosár, még mielőtt megfoghatta volna azt s a benne levő tányérok s csészék jó része darabokra törött össze. Mikor a cipészet jólvelet csemetéje az okozott kárt felérte észszel, futásnak eredt, a kárt szenvedett fiu pedig sirva szedegette össze a porcellán cserepek egy részét, a többit pedig ott hagyta.

— **(Hidegek.)** A tikkasztó napok után minden átmenet nélkül már két napja hidegek járnak, mert hűsnek épen nem lehet nevezni a levegő mostani hőfokát. Az a fogalom ugyanis hogy hűs, magában foglalja a kellemes fogalmát is, mert hiszen a hűvös kellemes is. Mint-hogy pedig a mostani időjárás semmi esetre sem a legkellemesebb, nem is mondhatjuk rá helyesen, hogy hűs van, hanem méltán azt, hogy hidegek járnak az alapfoknál valamivel

alacsonyabb fokban. Ebben a kellemetlenségben szerencse, hogy nem árt semmiféle gabonának, sem szőlőnek, sem a gyümölcsnek. S a mint veszszük észre, csak lassan-lassan akar megint neki melegedni az idő, pedig, ha nem is szereti minden ember a nagy meleget, mégis megkívánja azt az idők rendje, hisz lesz módunkban hideget tűrni elég, majd a télen. Furcsa is volna telen-nyáron át fázni egyaránt.

— **(A ki sétapálcát farag.)** Régi, ismert személyisége a mi ősi városunknak *Botfaragó* *Bagoly* *András*, ki holmi erdőben metszett botokra remekül faragja *Kossuth* *Lajos* apánk, meg a *Bem* tábornok arcképeit. Az egyszer azonban a fenti cím alatt, nem a mi *derek* *András* bátyánkról van szó, hanem valami *Halóci* *József* nevű mészáros inasról, kit tegnap este az alsósétatéren azon csipett rajta a rendőrség, hogy a faágakat vagdossa.

S mikor a rend éber őre figyelmeztetni merészelt, hogy a fákat vagdosni nem szabad, az inas nagy indignálódva jelentette ki:

— Hiszen csak botot akartam faragni!

A furcsa kedvtelésű inast felvitték a rendőrségre, hol némi büntetést sóztak rá a tilos botfaragásért.

— **(A revolver.)** Számos családi dráma, szerelmi tragédia utolsó felvonásának legutolsó jelenete volt már a revolver, számos fiatal életet vándoroltatott már az örök üdvösség honába, honnan nincs többé visszatérés. Ki tudja hány ember nézett már bele, kétségbeesett, fekete gondolatokkal gyilkos csövébe

tették vele, hogy menjen abba a házba, a hová őt két búr kíséreni fogja. Azok abba a szobába vezették, amelyet még ama bizonyos vadásztársaság révén ismert. Még mindig benn volt a különös asztal, a furcsa diván és a székek és a szoba szögletében a legnagyobb székben még most is ott ült *Tanta* *Coetzee*, épp olyan tunyán, mint akkor; mellette hatalmas kávéskanna volt.

Még az elegánsul öltözött fiatal hölgyek, az egyik lánynak ördögi módon mosolygó kedvese és mind a többi fegyveres ifju emberek, szintén itt voltak.

Minden oly változatlan volt, hogy *John* szinte azt hitte: a mi az utolsó hónapok alatt történt vele, csak álom volt, de a fogadtatás, a melyben most része volt, jelentékenyen különböző volt.

Ma, néhány nappal *Majuba* után, egyik búr se várt tőle, az ehénkórász embertől kézszorítást.

John beléptét fagyos hallgatással fogadták. Az öreg asszony föl sem pillantott, a fiatalok pedig lenéző, bosszantó tekintettel fordultak el tőle.

John a szoba másik végébe ment, a hol egy üres széket látott.

— Megengedi, asszonyom, hogy leüljek? — kérdezte jó hangosan.

— Szent Isten! — kiáltott föl az öreg nő — mi csoda hangja van ennek az istenadtnak! Hisz ez ugy ordít, mint egy bölény. Az angoloknak és a kaffereknek tulajdonképen a földön van az igazi helyük — de végre is, ő is csak ember és bizonyosan fáradt a lovaglástól — az angolok mindig azok, ha lovagolni próbálnak.

Aztán teli torokból rákiáltott:

— Üljön le!

És magyarázóan tette hozzá:

— Meg akarom mutatni, hogy nemcsak neki van hangja.

Elnyomott mosolygás volt a jutalma a sikerült élceknak; *John* leült.

— Az édes — folytatta az öreg asszony, a ki szeretett humorizálni — milyen sápadt és mocskos. A szegény fickó bizonyosan egy bányász barlangjában rejtőzött el s ott nem volt mit ennie. Azt mondják, hogy a sárkányhegyen a hangyászokat mind kikergették barlangjukból az angolok, a kik inkább ott vesznek éhen, sem-hogy kijőjjenek s véletlenül egy búr megglássanak.

Ezt újabb nevetés követte.

— Éhes ön? — kérdezte az egyik nő *John*-tól angolul.

John tájékozott a dühtől, de annyira ki volt éheztetve, hogy igennel felelt.

— Kössétek hátra a kezét, aztán majd meglátjuk, hogy tud-e a szájával enni, mint a kutyák szoktak.

— Nem, nem, hadd egyék fakanállal kását, mint a kafferek szokták; ha a kanálnak jó hosszú nyele van, majd én tömöm belé.

Ez újra derűtséget keltett, végre aztán *John* hozzáfogott a falatozáshoz és igyekezett farkaséhet a nézők előtt, a mennyire lehet, elrejtteni.

— *Carolus* — mondta az éltes nő hirtelen leánya jegyesének — háromezer ember van a brit hadseregben.

— Igen, *Tanta*!

— Háromezer ember van a brit hadseregben —

ki tudja hány vidám szüretnél sütöttek el belőle vak töltényeket, csak azért, hogy puffanjon. S most ott fekszik a szertehullott, rozsdamarta, öreg revolver az ügyeletes rendőrbiztos asztalán, hova ma reggel vitte egy becsületes megtaláló, ki lsten tudja, hol szedte össze azt az öreg mordályt. Ha valakinek tán elveszett egy ilyen érdemekben megrozsdásodott revolvere, az jelentkezzék a rendőrségnél.

— (A képes levelezőlapokról.)

Ismét a képes levelezőlapokról szól az ének, arról a hosszantartó s szünni nem akaró szenvedélyéről a beteges századvégi embereknek, kik szinte valami idegességbe fulladó kedvtellessel gyűjtik halomra azt a sok furcsa képet. Legutóbbi időben valami beleső masinériával ellátott képes levelezőlapok kerültek forgalomba, melyeknek kinyitáskor, egy vékony gummi zsinorral sodort képecske ugrik elő s kedveskedve ijeszti meg a címzettet. Ezeket a képes levelezőlapokat, számosan „ansichts“ kártya joguknál fogva, tévesen négy filléres bélyeggel látják el, mi által a megbírságoltatás kellemetlenségeinek teszik ki a címzetteket. A budapesti m. kir. posta és távirda igazgatóság ennél fogva úgy a székestőváros, mint a vidékre nevezve közhírré teszik, hogy a zárt levelezőlapok (ha mindjárt „ansichts“ kártyák is) épp oly postai kezelésben részesülnek, mint az egyéb zárt levelezőlapok, melyekre helyben hat, vidékre pedig tíz filléres bélyeg jár.

— (Jó barátságból.) Ritkán történik meg ilyesmi s mikor tudomást szerzünk róla, kételkedünk azon, ha vajjon az igaz barátság maximumával, vagy más nagy érdekek állunk-e szemben. A dolgot egyszerűen a következőkben regisztráljuk. Kővágószőlősn a korcsmában Puztai Sándor és Kamanci János ugyanott lakó szolgálégynek összeveszttek és Kamanci János egy késsel megszurta Puztai Sándort. A mi feltűnő, az nem más, mint, hogy Puztai nem kívánja késelő ellenfelének megbüntetését, sőt orvosi bizonyítványt sem kér s így Kamancit csak közrend elleni kihágásért fogják kérdőre vonni. Mi okból nem kér elégtételt Puztai, az nagyon problematikus, de hát az ő dolga.

— (Állatkinzás.) Kovács János patacsi lakos a napokban gabonát szállított Göröcsnyből Pécsre s kocsiját annyira megterhelte, hogy lovai nem bírták elhuzni a kocsit. Kovács János úgy látszik szerfelett ideges kocsis, legalább is sokkal nagyobb fokban ideges, mint azt állása megkívánná, jobban mondva megengedné, mert szörnyen felingerült azon, hogy lovai nem képesek elhuzni a terhet s embertelen módon, sőt — mint nekünk írják — botrányt okozó módon ütötte, verte lovait. Ha nem is tagja az állatvédő egyesületnek, mégis lehetne annyi lelke, hogy botrányt okozó módon nem kizozná lovait, melyek segítenek megkeresni neki a mindennapi kenyerét.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetel

1900. július 10. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = mm. 764.5 (emelk.)

Hőmérsék = 13.3 °C.

> maximuma: 18.1 °C

> minimuma: 9.7 °C.

Párányomás: 72 mm.

Relatív nedvesség: 67.

Felhőzet: 0. —

Szélirány s erő: N. W. 4.

Csapadék 24 órai: 0. —

Hűvös, derült, száraz idő várható.

Dr. Czirer.

Tanügy.

Iskolai mizériák.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. július 10.

Baranyavármegye közigazgatási bizottságának mai ülésében Salamon József kir. tanácsos, tanfelügyelő több oly dolgot jelentett a megye iskolaügyéről, melyek felett egyszerűen átsiklani, azokat egyszerű napihírként leközölni nem lehet.

A tanfelügyelő a múlt hónapban harminc iskolát látogatott meg s ekkor tapasztalt sok oly dolgot, mely bizony szomorú világot vet tanügyi állapotainkra.

Itt van mindjárt Babarc község reform. felekezeti iskolája. Ez iskolában nincs képesített tanító; vagyis a ki tanít, az tulajdonképpen nem is tanító, mert tanítói oklevele nincs.

Nyomban jön utána a csuzai ref. iskola. Ennek épülete rossz és szűk; a tanításra egyáltalán alkalmatlan.

A bissei református iskolában, úgy a matyi reform. iskolában a tanulók előhaladása gyenge, az elért eredmény a kívánt feltételek mellett számba sem jöhet.

A magyarbólyi iskolában a tanító teljesen elhanyagolta a magyar nyelv tanítását. Növendékeit a magyar nyelvre még a kötelező órákban sem oktatta. Ez az iskola görögkeleti s a sombereki hasonlóan görög-keleti felekezeti iskolában pedig nincs képesített tanító.

A görög-keleti iskolákban nem használják a miniszterileg előírt naplókat sem.

Mindezen panaszok orvoslása végett a közigazgatási bizottság elrendelte a kellő lépéseket s azok foganatosítása iránt megkeresi az egyházi hatóságokat. A magyarbólyi tanító ellen fegyelmi eljárást rendeltek el, a miért a magyar nyelvet nem tanította.

E sok szomorú dologgal szemben jóleső tényként említette fel jelentésében a tanfelügyelő, hogy az isabellaföldi (Frigyes főherceg-uradalmi) iskola mintaszerű és minden tekintetben megfelel a kívánalmaknak. Philipp Ferenc, uradalmi tisztartó, gondoskodik róla minden tekintetben s a tanítást Weber József tanító vezeti elismert buzgalommal. A közigazgatási bizottság mindkettőjüknek írásban kifejezni határozta elismerését és köszönetét.

A vásárosdombói katolikus iskola építési ügye is mizerabilis állapotban van. Vásárosdombó, Gerényes és Kaposszekcső eddig együtt tartottak tenn egy iskolát. Most azonban Vásárosdombó külön iskolát épített; Gerényes és Dunaszekcső pedig ennek építési költségeihez nem hajlandó hozzájárulni. Ez ügygyel is ma foglalkozott a közigazgatási bizottság s kimondta, hogy az építési költséget egyedül Vásárosdombó katolikus hitközsége köteles viselni.

A legérdekesebb iskola-ügy azonban a kisteleki iskola ügye. A kisteleki iskola ugyan még egy nem létező valami; de már is sok baj van vele. A kisteleki iskolakötelesek eddig Kisasszonyfára jártak iskolába; azonban egy-két évvel úgy megszapordtak, hogy a kisasszonyfai iskolásokkal együtt a nyolcvanöt is meghaladták. Azonfelül a kisasszonyfai iskola a törvényben előírt távolságon túl van Kistelektől s ezért szükségessé vált Kisteleken egy iskola felállítását. Az állam akart iskolát állítani, de a róm. kath. hívek azt mondták: nincs rá szükségük, majd állítanak maguk. Igen ám, de Kistelek szegény, semmi vagyona nincs s így az iskola feállítására óriási teher volna a népre. Meg azzal is érvelnek, hogy jelenleg nincs több 30 iskolásfiúnál, kik a kis-

asszonyfaiakkal együtt legfeljebb 60—70 számot tesznek ki; tehát engedtessek meg nekik, hogy ne kelljen iskolát építeniök, hanem továbbra is Kisasszonyfára járjanak a gyermekek.

Ez ügyet szintén ma referálta a királyi tanfelügyelő, ki szerint meg nem engedhető e kérelem, mert a kisasszonyfai iskola túlszűfolt. Tehát kell építeni iskolát Kisteleken. Azonban mivel a község szegény — egyelőre a kisasszonyfai iskola bővitendő ki Kistelek költségén s ennek költségvetésébe öt évig felveendő egy bizonyos összeg saját iskola építésére. Az ügyhöz Jagits József, Stajevits János, Mende Lajos dr. és id. Jeszenszky Ferenc szóltak hozzá, kik szinte aggodalmas kutatóssal kerestek módot, hogy lehetne a bajon segíteni. A község szegény, tehát nem építhet. Ha épít is, még a tanítót is kell fizetnie. Mert mikor az állam iskolát akart volna nekik adni, akkor nem kellett ez a segítség. Most már pedig az állam nem ad semmit. Vagy ha adja is a tanító fizetését, sőt ha az iskolát is felépíti, akkor meg kíván telket a községtől, ahol építse. S a község még telket sem tud adni a lakosság megterhelése nélkül.

Végre is elhatározták, hogy felírják a miniszterhez, hogy állítson fel állami iskolát Kisteleken, mert másképp sosem lesz a községnek iskolája. Addig pedig csak félnap járnak Kisasszonyfára a kisteleki iskolás gyerekek, hogy a másik félnapon a kisasszonyfaiak tanulhassanak.

(Elmozdított tanítónő. Kún Róza nagydoroghi elemi iskolai tanítónőt Tolna vármegye közigazgatási bizottsága állásától elmozdította s ezen határozatot a közoktatásügyi miniszter is jóváhagyta.

(Jóváhagyott tanítóválasztás. A nyomjái iskolához tanítóvá Reisz András okleveles tanító választatott meg. E választást ma a megye közigazgatási bizottsága jóváhagyta.

(Államsegély. A kis-csány községi iskola tanítója fizetésének 800 koronára kiegészítése végett a közoktatásügyi miniszter évi 330 korona államsegélyt utalványozott. A megye közigazgatási bizottsága mai ülésében tudomásul vette ez államsegély utalványozását.

Törvénykezés.

§ Gondnokság alá helyezés. A szegzárdi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Farkas József kölesdi lakos gondnokság alá helyeztetett.

§ A szegzárdi pénzhamisítók. Alig szabadult ki a fegyházból Hartmann Kemény János, a hol pénzhamisítás miatt ült, már is nyakoncsipte a szegzárdi csendőrség, mikor Sárközi István nevű szállásadójaival nagyban gyártotta a hamis egyforintosokat. A budapesti törvényszék a javíthatlan pénzverőt öt évi fegyházra, szállásadóját pedig egy évi börtönre ítélte. A királyi ítélőtábla Hartmann Kemény büntetését hét esztendőre, Sárköziét pedig kettőre emelte fel. A kuria Hartmann tiz esztendőre ítélte, Sárközire nézve pedig jóváhagyta a kir. ítélőtábla ítéletét.

Séta a világ körül.

Pécs, július hó 10.

— Mohamedán kannibálok.) Tangerből jelentik Párisba, hogy Essagin Marcos, egy francia kereskedő cég főnöke, borzalmas sorsra jutott. Egy sétalovaglás alkalmával hozzáért a mohamedán főnök ösvéréhez. Erre szóváltás támadt s a tömeg megrohanta Essagint. A szorongatott ember revolvért rántott elő s lelőtt egy benszülöttet.

A mohamedánok erre leteperték a kereskedőt s valósággal széjjelszakgatták, aztán elégették. A francia követ az esetről rögtön értesítette az amerikai főkonzult, mert az áldozat amerikai alattvaló volt.

— **A pióca, mint időjós.** A piócák időjósítás céljára legalább is annyit érnek, mint a legérzékenyebb barométerek. Derült, állandóan szép időben nyugodtan hevernek az edény fenekén vagy pedig a vízben nyugodt, egyenletes mozdulatokkal uszkálnak. Ha zivatar, vagy zápor közeledik, a pióca nyugtalanodni kezd, fölemelkedik az edény fenekéről és a vízben gyorsan uszkálva szabálytalan köröket ír le és testét a legkülönbözőbb módon meggörbíti. Ha esőre vagy havazásra hajlik az idő, a pióca az edény szélére mászik és addig marad ott, míg az idő megjavul. Egy vízzel háromnegyed részben megtöltött befőttes üveg, melynek fenekére egy kis fönnyet szórunk, legalkalmasabb arra, hogy a kis időjóst lakásunkban elhelyezzük. Az üveget felül vászondarabbal kell bekötni.

— **Éremtalálás.** Londonban a régi épületek lebontása körül nagy csoportosulások történnek. Ezt a körülményt néhány munkás egész jó keresetforrásra használja fel. Az eljárás a következő: A munkás mielőtt munkába megy, szerez néhány nagyon kopott rézpénzt, azután hozzátál a házbontáshoz. Amikor már nagyon sokan vannak körülötte, egyszer csak lehajlik s a kő- és vakolattermékek közül fölszed valamit és gondosan nézi, tisztogatja és újra mondja: régi érme. Elveszik tőle és mások is vizsgálgatják s akad, aki kisüti, hogy régi értékes érme. És akad a bámészkodók között olyan is, aki jó pénzért megveszi az érmekeket.

— **Miért nyernek a nagy számok.** Sokaknak feltűnt már, hogy a sorsjátékoknál a nagy nyeremények rendszerint nagy számokra esnek. Mi lehet ennek az oka? Miért van az, hogy a kis számokra nagyobb nyeremények vajmi ritkán esnek. A sorsjátékoknak egy megfigyelője kereste e különös tünemény nyitját és azt hiszi, hogy meg is találta. A sorsjegyszámokat egytől kezdve olvassák be az egyik szerencsekerékbe, a másikba pedig a nyerőszámokat, előbb a kisebbeket, aztán a nagyobbakat. Akárhogy forgatják is a szerencsekereket, a nagy számok és a nagy nyerő számok rétege, ugy látszik, mégis felül marad és ez okból a nagy számoknak van több esélye arra, hogy kihuzassanak. Az persze csak következtetés, de tény, hogy a nagy számok többször és többet nyernek; mert több is a nagy szám, mint a kis számok.

— **Sárga ördögök.** A kínaiaknak szokták adni ezt a nevet, melyet kegyetlenségüknél fogva meg is érdemelnek. A legbarbárabb kivégzések és torturák napirenden vannak náluk és börtöneiket nem hiába nevezik pokolnak. A kínai börtönök lakói piszokban és férgek közt fetrengenek, sem enni, sem inni nem kapnak és lassu, de kínos halállal pusztulnak el. A kínai kínzó és büntető eszközöknek se szeri, se száma, a bambusz nád, mely ott a nádpálcát pótolja, egy háznál sem hiányzik. A kivégzéseket a legnagyobb nyilvánossággal az utcán hajtják végre és a véres látványnak mindig nagyon sok nézője akad, kik az áldozat vergődésében gyönyörködnek. Mindenki azon van, hogy az áldozat véréből valamit megkaparinthasson, mert ez a vér, a kínai hit szerint szerencsét hoz és az isteneket kiengeszteli. A kínai torturák a leggyalázatosabbak. A delinkvenst ölmos végű korbácsokkal verik, tüzes vasakkal sütögetik, füleibe vagy egyéb testrészeibe nyársat vernek. A kit pelengerre állítanak, annak nyakát vasgallerba szorítják, mely oly magasan függ, hogy a delinkvensnek lábujjhegyen kell állania. Ha elfárad és teste lehangyatlak, a vasgaller megfojtja. Az elesett elenség fejét levágják és diszül a házukra és a

falaikra tűzik. A véres fejek fájdalom és dühtől eltorzított vonásaiban a kínaiak apraja-nagyja gyönyörködik.

Közgazdaság.

□ **Takonykór.** Hatósági kiküldetés folytán megjelent Lancsukon *Miksik* Ákos állami állatorvos s a pécsi 8. huszárezred egy századosa, hogy egy takonykórban gyanusnak bejelentett lovat megvizsgáljanak. A vizsgálat a gyanút megerősítvén, a ló lebunkóztatott. A megszabott állategészségügyi óvintézkedések fogantatosították. — Mohácson is előfordult egy takonykóros eset. A járási állatorvos *Kolompár* Katalin egyik lován állapította meg a takonykórt. Ezt a lovat is lebunkózták s az óvintézkedéseket fogantatosították.

TÁVIRATOK.

— **Budapest a német címzés ellen.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A budapesti irányadó körökben mozgalom indult meg, hogy Hegedüs miniszter felkéressék, utasítaná a postát, hogy az „Ofen-Pesth“ címzésű leveleket visszatartsa, a városi közgyűlés pedig mondja ki, hogy az „Ofen-Pesth“ címzésű akták visszatartandók. Kereskedői körökben annak az eszmének is csinálnak propagandát, hogy Bécsbe szóló leveleiket csehül „Viden“-nek címezzék.

— **A khinai háború.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Tiencsinbe

ma két futár érkezett, kik megerősítik Csing herceg mentő akcióját.

— **A pestis Indiában.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bombayban az utolsó héten 10320 ember betegedett meg, a kik közül 6502 meghalt.

— **Kegyelem egy vezérkari tisztnek.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Reitzenstein* bárónak, a 11-ik hadosztály vezérkari tisztjének elöngedték hátralevő várfogság büntetését és egyidejűleg beosztották a Khinába menő új expedíció törzskarába. *Reitzenstein* egy önkéntesen elkövetett súlyos testisértés miatt lett elítélve várfogságra.

— **Ki nyert?** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az osztálysorsjáték mai húzásán az 52.777 számú sorsjegy 80.000 koronát nyert.

Szerkesztői üzenet.

S. I. Pécs. Miután azt a hirt nevek nélkül irtuk meg, annak a két hölgynek a nevét pedig nem fogjuk az ön kedvéért közölni, az ön helyreigazítás iránti kérelme teljesen tárgyaltalan. Olyan dolog ez kérem, hogy: »a kinek nem inge, az ne vegye magára.«

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
 kiadó.

3 szám.

1900. bir.

HIRDETMÉNY.

Sásd, Oroszló, Varga, Váznok, Kis-Hajmás, Hörnyék és Egerszeg községek telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. törvénycikkekben előirt helyszíni eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító **1900. augusztus hó 6-ik** napján, az azonosítás befejezése után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítanak

1. mindazok, kik a telekkönyvben előforduló bejegyzésre nézve okadolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt, a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átírásra az 1886; XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889: XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedés kedvezményétől is elesnek.

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Sásdon, 1900. évi július 2-án.

Bándy József,

betétszerkesztő.

Kádoss Andor,

kir. albiró.